

Prædiken til Julesøndag

Matt. 2,13-23

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skrives af evangelisten Matthæus:

Da de vise mænd var rejst, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og flygt til Egypten, og bliv dér, indtil jeg siger til. For Herodes vil søge efter barnet for at slå det ihjel.« Og han stod op, og mens det endnu var nat, tog han barnet og dets mor med sig og drog til Egypten. Og dér blev han, indtil Herodes var død, for at det skulle opfyldes, som Herren har talt ved profeten, der siger: »Fra Egypten kaldte jeg min søn.« Da Herodes nu indså, at han var blevet narret af de vise mænd, blev han rasende; og i Betlehem og i hele dens omegn lod han alle drenge på to år og derunder myrde, ud fra den tid, han havde fået opgivet af de vise mænd. Da opfyldtes det, som var talt ved profeten Jeremias, der siger:

*I Rama høres råb,
gråd og megen klage;
Rakel græder over sine børn,
hun vil ikke lade sig trøste,
for de er ikke mere.*

Da Herodes var død, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef i Egypten og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og drag til Israels land. For de, der stræbte barnet efter livet, er døde.« Og han stod op, tog barnet og dets mor med sig og kom til Israels land. Da han hørte, at Arkelaos var blevet konge i Judæa efter sin far Herodes, turde han ikke tage dertil. Men han fik i drømme en åbenbaring om at rejse til Galilæa, og dér bosatte han sig i en by, der

hedder Nazaret, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeterne, at han skulle kaldes nazaræer.

Matthæusevangeliet 2,13-23

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 803, 125 årgang
December 2023
ISSN 0901-2214

I Bibelen taler Gud ofte til menneskene i drømme. Og Gud taler til en Josef-skikkelse i både i Det gamle og i Det nye Testamente. Og der er en række sammenfaldende træk. Begge steder drager Josef til Egypten, hvor han lever som fremmed. Og begge steder sker det efter, at han er blevet tiltalt af Gud gennem drømme.

I Det gamle Testamente hører vi om Josef, der bliver forrådt af sine brødre og bliver solgt som slave, men om hvordan han senere kommer til ære og værdighed, blandt andet fordi Gud taler til ham i drømme, hvori fremtiden skitseres, hvilket Josef forstod at drage nytte af.

I Det nye Testamente hører vi også om en Josef, som Gud taler til i drømme. Denne gang er der jo tale om den Josef som er forlovet med Maria, og som lige har født Jesus i Betlehem.

Historien i Det gamle Testamente handler altså om et barn Josef, der, på trods af at han blev svigtet som ung mand, alligevel kendte til en kærlighed, der var i stand til at se ud over sig selv. Han tilgav sine brødre, selvom de havde svigtet ham.

Og historien i Det nye Testamente handler om manden Josef, der for enhver pris ville forsvare det barn Maria havde født, selvom det betød, han skulle forlade sit land og drage til Egypten.

På en måde er begge fortællinger udtryk for magtkritik. Josef i Det gamle Testamente lod ikke hævn løbe af med sig, han brugte ikke den magt, han har fået i Egypten til at straffe sine brødre. Han anvendte ikke magten til at bryde ned men til at bygge op. Og Josef i Det nye Testamente brugte sin magt til at beskytte og værne et magtesløst lille spædbarn, Jesus.

Og Jesus anvendte senere ikke sin magt til at udråbe sig til konge på bekostning af andre. Han gjorde sig på en måde til konge for andre. Ikke med magt i dette liv, men med en kærlighed så dyb, at den over-

vandt dødens magt, så han kunne opstå fra de døde.

Da Jesus opstod af graven, var han ikke længere bare Jesus, han var nu Kristus, han som overvinder døden ved tro, håb og kærlighed. Det er i øvrigt et billede, man kan se gentaget i filmene om Ringenes Herre. Hvor vismanden Gandalf styrter i døden for tre dage efter at komme tilbage og slutte sig til sine venner som Gandalf den hvide.

Efter Jesu opstandelse er magt og kærlighed aldrig mere det samme. Det væsentlige for os alle sammen, alle vi der er døbt til at være venner i Kristus, som nu dåbsbarnet, lille Karl er blevet det i dag, er ikke at nedbryde andre med vores magt, men at opbygge eller oplyse andre med vores kærlighed.

Ligesom vi værner om et lille skrøbeligt barn, sådan skal vi også værne om andre, og om det skrøbelige menneske vi selv er. Og det er langt, langt, svære, end det lyder. For nok er kærligheden den største magt, der er til i universet. Men det er også en magt, der i menneskers hjerter så let bliver til dæmoni.

Utallige er magthaverne, der har svoret, at de kun ønsker magten af kærlighed til deres land og folk, for så netop i den kærligheds navn at begå ufattelige ugerninger.

Ringene i Ringenes Herre glimter så smukt og lover magt, og de der tragter efter den magt, forsikrer, at de kun vil anvende magten til fordel for det gode. Men magten besætter bæreren og gør ham eller hende dæmonisk. Og sådan er det desværre også ofte, når mennesker elsker. Kærligheden forvandles på tragisk vis ofte til dæmoni.

Prøv nu bare at tage julen, hvor så mange familier har været splittet, hvor de skulle være ét. Hver med sin selvtretfærdige følelse af at de andre ikke ser *mig*. Vi synger i den ene popsang efter den anden om, hvordan julen er omsorgens, ømhedens og tilgivelsens tid. Men hvor mange kan egentlig sige,

at lige netop de følelser primært har fyldt deres jul? Ofte er julen snarere de sårede og forurettede følelsers tid.

Men vi skal lære af Bibelens fortællinger, som taler til os, også i dag. Vi skal lære af den Josef, der tilgav sine brødre i Egypten, og af den Josef der beskyttede det lille Jesusbarn og drog bort for at leve som fremmed. Og mest af alt skal vi lære af Jesus – Guds Søn – der elskede os alle sammen og kaldte os for sine venner. Og som udstillede den menneskelige kærligheds enorme afmagt ved at lade sig korsfæste på Golgata.

Jesus kom til verden med et nyt budskab om, hvordan al magt skal forvaltes. Både den magt du har over andre, og den magt du har over dig selv. Barmhjertighed vil jeg, siger han, ikke slagtoffer!

Vi hørte tidligere i dag om Rakel, der græder i afmagt, fordi hun havde mistet sine børn. På samme måde burde vi græde, hver gang vi, som er lysets børn, falder i den dæmoniske magts hænder. Vi burde græde, hver gang vi eller andre misbruger den magt, kærligheden har skænket os til at gøre godt i verden. Verden og historien er fyldt med vold og afmagt og tårer. Men i dag hører vi, at Gud har noget nyt at sige os:

*Græd ikke mere,
stands dine tårer!*

Der er håb for dine efterkommere, siger Herren.

Vi er dem, for hvem der er håb. Vi er Guds børn. Gud taler til os, ikke bare i drømme og i Bibelen, men overalt hvor kærligheden folder sig ud.

Det er julebudskabet, som lyder til os her midt i den mørke vinter: Den menneskehed, som gang på gang, i krig efter krig, i tvist og i ondskab, har bragt sig selv til fald, har nu fået vendt sit fald til frelse.

Menneskeånden har fået vist fra hvilken Gud, den stammer. Derfor skal vi tage kærlighedens opgave

på os og værne om de, der er små, så skal vi alle kaldes store i Guds rige.

Amen

Peter Danielsen

Præst i Fornæs pastorat på Djursland

Salmer (Den Danske Salmebog):

123: Her kommer, Jesus, dine små

336: Vor Gud han er så fast en borg

57: Herre, fordi du

655: Er du modfalden, kære ven

129: Julebuddet til dem, der bygge

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk